Journal of Buddhist Innovation Review, Vol. 4 No. 1 (January – April 2023)

บทความวิชาการ

Academic Articles

มนุษย์ต่างดาวในมุมมองทางวิทยาศาสตร์และพระพุทธศาสนา

ALIENS IN SCIENCE AND BUDDHISM PERSPECTIVES THAT BUDDHISTS

พระวัชรพล โฆสธมฺโม (ศาลาแดง)

Phra Watcharapon Khosadhammo (Saladaeng)

นิสิตปริญญาเอก สาขาพระพุทธศาสนา

Buddhist Doctor (Buddhist Studies)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Graduate School, Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

maijimfaan@hotmail.com.

Received: March 17, 2023 **Revised:** April 1, 2023

Accepted: April 9, 2023

บทคัดย่อ

นักวิทยาศาสตร์ยังมีการศึกษาค้นคว้าสัญญาณของสิ่งมีชีวิต (biosignatures) ภายในระบบสุริยะ แต่ยังไม่สามารถคนหาสิ่งมีชีวิตทรงภูมิปัญญา หรือมีสติปัญญาเท่ามนุษย์โลกเลย ในการตรวจสอบได้เพียงพยานหลักฐานที่ระบุว่ามีสิ่งมีชีวิตในระดับจุลชีพ (microbial life) เท่านั้น

จากการค้นคว้าคัมภีร์วิชาการทางพระพุทธศาสนา ถึงมนุษย์ต่างทวีป หรือ มนุษย์ต่างดาวที่จะเอ่ยถึงนี้หมายถึงมนุษย์ที่ไม่ได้อยู่ในชมพูทวีปตามคัมภีร์วิชาการทางพระพุทธศาสนา แต่จะหมายถึงมนุษย์ต่างทวีปที่มาจากอีก 3 ทวีป รวมถึงเรื่องราวการบันทึก การมาเยือนและการกล่าวถึงมนุษย์ต่างทวีปอีกด้วย การมีอยู่ได้ถูกกกล่าวถึงมามากกว่า 2,500 ปีแล้ว การมาเยือนหรือการพบเจอมนุษย์ต่างทวีปนั้นจึงเป็นไปเพื่อความสงบสุขและคอยเตือนใจมนุษย์โลกให้มีความรักต่อกันดังที่ปรากฏในคัมภีร์ทางวิชาการทางพระพุทธศาสนา มนุษย์และมนุษย์ต่างทวีปต่างมีความเอื้อเฟื้อ พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

คำสำคัญ: มนุษย์ต่างดาว; คัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา; มุมมองทางวิทยาศาสตร์

Abstract

Scientists are also studying signs of life (biosignatures). within the solar system but still unable to find living beings of wisdom or as intelligent as human beings Only evidence of the existence of "microbial" life can be examined.

In Buddhism. it is mentioned in the Buddhism scriptures to the aliens. The aliens mentioned here refer to humans who are not in the Jambudvīpa according to Buddhist scriptures. But it refers to human beings from the other 3 continents. including recording stories. The visit and mention of aliens in the Scriptures as well. Aliens have been arriving for more than 2,500 years Visiting or meeting people in other continents is therefore for peace and to remind people of the world to have love for each other as shown in Buddhist scholarly scriptures. that humans and other continents are generous depend on each other.

Keywords: Aliens; Buddhism scriptures; scientific perspective

บทนำ

สังคมได้มีกระแสความเชื่อเรื่องการมีอยู่จริงของสิ่งมีชีวิตนอกโลกหรือมนุษย์ต่างดาว ดังที่เป็นข่าวการค้นพบของวงการวิทยาศาสตร์ ดาราศาสตร์ที่ในตอนนี้ การที่กระทรวงกลาโหมของสหรัฐอเมริกาได้เผยแพร่รายงานเกี่ยวกับการปรากฏตัวของ UFO มีรายงานการค้นพบกว่า 144 เหตุการณ์ในลักษณะที่แตกต่างกัน โดยเป็นสิ่งที่ยังไม่สามารถอธิบายได้ สภาคองเกรสได้เรียกร้องให้รัฐบาลสหรัฐอเมริกาเปิดเผยต่อสาธารณชน สหรัฐอเมริกาเปิดเผยสู่สาธารณชน (Springnews, 2022. [ออนไลน์, 2565, แหล่งข้อมูล: www.springnews.co.th. (สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม 2566) ในรายงานประจำปี 2022 ของสำนักงานผู้อำนวยการโดยสำนักงานข่าวกรองแห่งชาติหรือว่า DNI เปิดตัวว่ามีรายงานถึงเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ที่ผิดปกติที่ไม่สามารถตรวจสอบหรือว่าระบุได้ที่เขาเรียกกันว่า UAT จำนวนทั้งสิ้น 247 กรณี (เพนตากอนปล่อยรายงานการพบเห็นยูเอฟโอฉบับปี 2022 ระบุมี 171 เคสที่ตอบไม่ได้ว่าคืออะไร, 2564, แหล่งข้อมูล: www.thematter.co/brief. (สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม 2566) เป็นข่าวที่ทำให้ชาวโลกเกิดความแตกตื่นต่อการปรากฏตัวของวัตถุที่คาดว่าจะเป็นผู้มาเยือกจากนอกโลกบรรดานักวิทยาศาสตร์ นักดาราศาสตร์ต่างให้ความเห็นที่แตกต่างกันไป ถึงความมีอยู่และการค้นพบมนุษต่างดาว กลุ่มที่ 1 มองว่า การค้นพบหรือการมาของมนุษย์ต่างดาวที่ทรงภูมิปัญญาอาจส่งผลต่อชีวิตของมวลมนุษยชาติ อาจถูกนำไปทดลองหรือทำลายล้างเผ่าพันธุ์ (genocide) ตามที่นักกำกับภาพยนต์ได้เขียนตามจินตนาการเป็นบทภาพยนต์ไว้ กลุ่มที่ 2 มองว่า มนุษย์ต่างดาวสิ่งมีชีวิตที่ทรงภูมิปัญญามาแบบเป็นมิตร เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับสิ่งมีชีวิตนอกโลก มีการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนวิทยาการเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีให้มีความก้าวหนา แต่อย่างไรก็ตาม ทั้ง 2 แนวคิดก็ยังเป็นเพียงข้อคิดเห็นที่มีความเป็นไปได้ ดังนั้น มนุษย์ควรมีการเตรียมความพร้อม เพื่อความมั่นคงในการดำรงค์อยู่ของเผ่าพันธ์มนุษย์บนโลกใบนี้

หลักฐานทางพระพุทธศาสนามีการกล่าวถึงมนุษย์ต่างทวีป หรือ มนุษย์ต่างดาวไว้นานกว่า 2500 ปี มีความสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องมนุษย์ต่างดาวของนักวิทยาศาสตร์ในยุคปัจจุบันที่อ้างอิงด้วยเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยจะอ้างอิงกับพระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย เอก-ทุก-ติกนิบาตร จูฬนิกาสูตร ว่าด้วยโลกธาตุขนาดเล็ก (พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539, เล่มที่ 20 ข้อ 81 หน้า 305-308) โดยกล่าวถึงเรื่องราวของมนุษยภูมิ ที่แบ่งเขตของทวีปเป็น 4 ทิศรอบเขาพระสุเมรุ เป็นแกนกลางจักรวาล นอกจากนี้ทวีปใหญ่ทั้ง 4 ก็ยังมีทวีปเล็กๆ เป็นบริวารกว่า 500 โดย มนุษย์เป็นผู้มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านจิตใจ รู้ผิดชอบชั่วดีว่าอะไรเป็นกุศลหรือไม่เป็นกุศล ดังที่ท่านพุทธทาสมักจะสรุปว่า เป็นมนุษย์ก็คือผู้มีใจสูง (มนุสสธรรม, 2542, หน้า 44)

อย่างไรก็ตาม ความเชื่อเรื่องทวีปทั้ง 4 ได้มีแนวคิดแยกอย่างเป็น 2 แนวคิดเช่นกัน กลุ่มแรกมองว่า ทวีปเป็นเพียงพื้นแผ่นดินบนโลกใบนี้เท่านั้น แต่ในกรณีศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมองว่า ทวีปในที่นี้หมายถึงดาวดวงหนึ่ง ซึ่งสิ่งมีชีวิตสามารถอาศัย ที่สอดคล้องกับแนวคิดของนักฟิสิกส์นาม เอนริโก เฟอร์มี ที่ได้มองว่าควรจะมีดวงดาวที่มีอารยธรรมแบบเดียวกับมนุษย์โลกอยู่อย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 10,000 อารยธรรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูสุตพัฒโนดมและคณะว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้าแม้จะตรัสเรื่องโลกจักรวาลที่มีจำนวนมากนับไม่ถ้วนในสรรพเอกภพ เบื้องต้นเน้นไปทางเรื่องปาฏิหาริย์แต่ก็มาสอดคล้องกับนักวิทยาศาสตร์ว่าจักรวาลมีจำนวนมาก การแสวงหาความรู้เรื่องโลกและจักรวาลของนักวิทยาศาสตร์กับพระพุทธเจ้ามีเป้าหมายต่างกัน นักวิทยาศาสตร์มีเป้าหมายเพื่อสนองความยิ่งใหญ่ของผู้ค้นคว้า องค์กรและประเทศของตนเอง แต่พระพุทธเจ้าทรงชี้ว่า เรื่องโลกและจักรวาล (ที่เต็มไปด้วยอันตราย) มีจริง แต่ก็หาประโยชน์ได้น้อย หากมาเรียนรู้เรื่องโลกที่อยู่ในตัวเราอันประกอบด้วยกายใจหรือเบญจขันธ์นี้จะเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุด คือ ความพ้นจากโลกและจักรวาล เรียกว่าโลกุตระ ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดของพระพุทธศาสนา (พระครูสุตพัฒโนดมและคณะ, 2563, หน้า 284.) และสอดคล้องกับ พระมหาสมชาย ฐานวุฑฺโฒ ที่ได้ให้ความหมายของมนุษย์ต่างทวีปว่า ทวีปต่างๆ อีก ๓ ทวีปก็มีมนุษย์เหมือนกัน แล้วรูปร่างหน้าตาก็คล้ายๆ คนไม่ได้เป็นเอเลี่ยนนึกว่าเหมือนมนุษย์อีทีหัวโตๆ แขนขาลีบๆ บางทีมีเขาเหมือนกับเป็นเรดาร์เป็นเสาขึ้นมา จริง ๆ ไม่ได้เป็นอย่างนั้น รูปร่างหน้าตาก็มี ตาหูจมูกมีมือมีเท้าเหมือนกับเรา แล้วก็คล้ายๆ กับคนสมส่วนเหมือนกัน เพียงแต่ว่าโครงหน้าอาจจะต่างกันบ้างเท่านั้นเอง (พระมหาสมชาย ฐานวุฑฺโฒ. [ออนไลน์]. มนุษย์ต่างดาว-มนุษย์ต่างดาวมีจริงหรือไม่.html. (สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม 2566) แหล่งข้อมูล: www.dmc.tv. ดังนั้นผู้เขียนจึงมีความสนใจ ต้องการนำเสนอ มนุษย์ต่างดาวทั้งมุมมองทางวิทยาศาสตร์ในยุคปัจจุบันและในทางพระพุทธศาสนาที่มีบันทึกไว้ในพระไตรปิฎก เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการมีอยู่ และวัตถุประสงค์ในการมาเยือนของมนุษย์ต่างทวีปหรือมนุษย์ต่างดาว ในปัจจุบันและในอดีต จะมีวัตถุประสงค์ต่างกันหรือไม่ ชาวพุทธจะได้ทำความเข้าใจแล้วมีข้อมูลจากการศึกษาพระไตรปิฎก ทำให้ตระหนักแต่ไม่ตื่นตระหนกในฐานะที่เราเป็นชาวพุทธนั้นเอง

มนุษย์ต่างดาวในมุมมองทางวิทยาศาสตร์

มนุษย์ต่างดาว หมายถึง สิ่งมีชีวิตนอกโลก (extraterrestrial life) หรือ มนุษย์ต่างดาว (Alien) คือ คำที่เกิดจากจินตนาการในนิยายวิทยาศาสตร์ ที่ใช้เรียก สิ่งมีชีวิตนอกโลกที่อาศัยอยู่บนดาวดวงอื่น ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีรูปร่าง หน้าตา หรือลักษณะท่าทางเคลื่อนไหวคล้ายมนุษย์ จึงสามารถใช้คำว่า “สิ่งมีชีวิตต่างดาว”

แทนได้ (MUSEUMS OF NSM, MUSEUMS, (สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม 2566). แหล่งข้อมูล: web2.nsm.or.th.) จากการศึกษาของนักวิทยาศาสตร์ในปัจจุบันยังไม่พบว่ามีมนุษย์ต่างดาวอาศัยอยู่บนดาวเคราะห์ต่างๆ ที่โคจรรอบดวงอาทิตย์ในระบบสุริยะจักรวาลนี้ แต่นักวิทยาศาสตร์บางกลุ่มยังคงมีความเชื่อว่า น่าจะมีโอกาสค้นพบมนุษย์ต่างดาวอาศัยอยู่บนดาวดวงใดๆ ในจักรวาลอื่นๆ คาดว่า มนุษย์ต่างดาวนี้น่าจะมีระดับสติปัญญาที่ใกล้เคียง หรือฉลาดกว่ามนุษย์โลกนั่นเอง

ประวัติความเป็นมาของการค้นคว้าเรื่องมนุษย์ต่างดาว

มนุษย์เริ่มเกิดความสงสัยของการมีอยู่ของสิ่งมีชีวิตที่อยู่นอกโลกหรือมนุษย์ต่างดาว ตั้งแต่ยุคกรีก-โรมัน แต่ความคิดเห็นเหล่านี้ได้ถูกปฏิเสธไปโดย แอริสตอเติล (Aristotle) จนกระทั่งเข้าสู่ยุคกลาง เป็นยุคที่มีความเชื่อเรื่องพระเจ้าสูงมาก ได้กล่าวถึงคุณพิเศษของพระเจ้าว่า “เป็นผู้สร้างโลก” พระองค์จะสามารถสร้างโลกกี่ใบก็ได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ความเชื่อว่า อาจจะมีโลกใบอื่นที่นอกเหนือจากโลกของเราก็เป็นได้ ส่งผลให้เรื่องมนุษย์ต่างดาวในจินตนาการของนักคิดที่ได้รับการสนับสนุนให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น จนกระทั่งเข้าสู่ยุคปฏิวัติวิทยาศาสตร์ บรรดานักวิทยาศาสตร์และนักคิดเริ่มมีแนวคิดเกี่ยวกับมนุษย์ต่างดาวหรือผู้มาเยือนมากขึ้น โดยผู้ที่มีชื่อเสียงที่ให้ความสนใจเรื่องมนุษย์ต่างดาวคนสำคัญ คือนิโคเลาส์ โคเปอร์นิคัส (Nicolaus Copernicus Torinensis) (พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส (นิธิบุณยากร), 2561, หน้า 265) นักคณิตศาสตร์และนักดาราศาสตร์ ผู้เสนอให้ดวงอาทิตย์เป็นจุดศูนย์กลางของจักรวาลแทนโลกในแนวความคิดเดิม อีกทั้งยังเป็นผู้คิดค้นแบบจำลองระบบดวงอาทิตย์เป็นศูนย์กลางสมบูรณ์ (From Eudoxus to Einstein: A History of Mathematical Astronomy, 2004, p. 39) หลังจากนั้นเป็นการจุดประกายแนวคิดทฤษฎีเรื่องมนุษย์ต่างดาวให้กับนักดาราศาสตร์และชีววิทยาและนักคิดทั้งหลายได้สร้างแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับมนุษย์ต่างดาวมากมาย พร้อมกับความก้าวหน้าและพัฒนาการของเทคโนโลยีทางด้านดาราศาสตร์วิทยาศาสตร์ เป็นผลให้มนุษย์ได้ให้ความสนใจด้านวิทยาศาสตร์ ดาราศาสตร์อย่างจริงจังในยุคที่เกิดสงครามเย็น วิทยาการด้านการสำรวจอวกาศการแข่งขันอวกาศเพื่อบรรลุความก้าวหน้าด้านการสำรวจอวกาศในช่วงสงครามเย็น ยูรี กาการิน ขึ้นไปเป็นมนุษย์คนแรกในอวกาศในปี 1961 ขณะที่ฝ่ายสหรัฐระบุว่าการวันที่ 20 กรกฎาคม 1969 ยานอวกาศอะพอลโล 11 ลงจอดบนดวงจันทร์ได้สำเร็จ นับเป็นพัฒนาการที่สำคัญของวงการอวกาศ

เอนริโก เฟอร์มี (Enrico Fermi) (The Last Challenge for Copernicanism?, 2009, p. abstrat) ได้ตั้งคำถามอย่างจริงจัง เมื่อการยังไม่พบมนุษย์ต่างดาว ช่างเป็นเรื่องที่ไม่สมเหตุสมผลเอาเสียเลย เขาได้วิเคราะห์ความน่าจะเป็นไปได้ว่า ควรจะมีดวงดาวที่มีอารยธรรมแบบเดียวกับมนุษย์โลกอยู่อย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 10,000 อารยธรรม มนุษย์ได้มีความพยายามจะหาคำตอบมาให้ได้ ตั้งแต่การส่งยานสำรวจอวกาศ ไปยังดาวเคราะห์และวัตถุในระบบสุริยะอื่นๆ การค้นหาดาวเคราะห์นอกระบบสุริยะอันห่างไกลรวมถึงการพยายามค้นหาสัญญาณวิทยุจากห้วงอวกาศที่แปลกไปจากธรรมชาติ ผ่านโครงการ Search for ExtraTerrestrial Intelligence. (SETI) (Tarter, 2001, หน้า abstract) หลายโครงการทั่วโลก หรือเรียกกันว่าการค้นหาสัญญาณจากมนุษย์ต่างดาว เริ่มมาตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ. 1900 จนปัจจุบันยังไม่สามารถค้นพบหลักฐานยืนยันได้ถึงการมีอยู่ของมนุษย์ต่างดาว หรือสิ่งมีชีวิตอันทรงภูมิปัญญาจากต่างดาว มนุษย์พยายามค้นหาสิ่งมีชีวิตต่างดาวโดยได้

คิดค้น สมการของเดรก (Drake equation) (Wallenhorst, S. G.,Quarterly, 1981, p.380) เป็นผลงานที่มีชื่อเสียงที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาด้านชีววิทยาอวกาศ และการค้นหาสิ่งมีชีวิตทรงภูมิปัญญาจากต่างดาว

ต่อมามนุษย์พยายามติดต่อกับสิ่งมีชีวิตที่ทรงภูมิปัญญาจากน้อกโลกโดยได้จาลึกแผ่นจานทองคำของวอยเอจเจอร์ (BARRY H, 1990, THE VOYAGER PROGRAM AT APL. Johns Hopkins APL Technical Digest: 11 (1); 63) คือแผ่นบันทึกที่ติดอยู่กับยานสำรวจอวกาศ 2 ลำ ภายใต้โครงการวอยเอจเจอร์ที่ปล่อยขึ้นสู่อวกาศในปี ค.ศ. 1977 ภายในบันทึกภาพและเสียงที่แสดงให้เห็นถึงความหลากหลายของชีวิตและวัฒนธรรมบนโลก สำหรับสิ่งมีชีวิตนอกโลกหรือมนุษย์ในอนาคตที่อาจค้นพบ แผ่นจานทองคำจัดเป็นแคปซูลเวลาชนิดหนึ่ง ยานสำรวจวอยเอจเจอร์ 1 ที่มีแผ่นจานทองคำฯ ติดอยู่เป็นวัตถุที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นที่อยู่ไกลจากโลกมากที่สุด ซึ่งยานฯ นี้ได้เดินทางถึง interstellar space แต่อีกประมาณ 40,000 ปี ยานวอยเอจเจอร์ 1 จะอยู่ห่างจากดาว Gliese 445 ในกลุ่มดาวยีราฟ ในระยะ 1.6 ปีแสง

การจัดตั้งองค์การบริหารการบินและอวกาศแห่งชาติหรือองค์การนาซา (NASA) (NASA and the Space Industry, 2000, pp. 1-2) ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2501 ตามรัฐบัญญัติการบินและอวกาศแห่งชาติเป็นหน่วยงานส่วนราชการ เพื่อรับผิดชอบในโครงการอวกาศและงานวิจัยห้วงอากาศอวกาศ (aerospace) ระยะยาวของสหรัฐ คอยจัดการหรือควบคุมระบบงานวิจัยทั้งกับฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหาร ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 องค์การนาซาได้ประกาศภารกิจหลักคือการบุกเบิกอนาคตแห่งการสำรวจอวกาศ การค้นพบทางวิทยาศาสตร์ และงานวิจัยทางการบินและอวกาศ และยังมีความคาดหวังจากมนุษเพื่อจะได้พบสิ่งมีชีวิตทรงภูมิปัญญาอีกด้วย

จากความพยายามของมนุษย์ในการค้นคว้าตามหาสิ่งมีชีวิตนอกโลก ตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันความพยายามในการค้นหายังคงดำเนินต่อไป โดยมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยมากยิ่งขึ้น งบประมาณในการบริหารจัดการผ่านองกรณ์ที่มีคุณภาพมากขึ้น ทำให้โอกาสในการที่จะได้พบอารยธรรมที่ทรงภูมิปัญญาต่างโลกมากยิ่งขึ้นด้วย เรายังไม่สามารถเก็บหลักฐานเพื่อระบุแน่ชัดถึงการมีอยู่ของมนุษย์ต่างดาวได้ แต่นักวิทยาศาสตร์ ดาราศาสตร์ ก็ยังมีความเชื่อเรื่องการมีอยู่ของมนุษย์ต่างดาว ทั้งยังมีแนวคิดถึงการแฝงตัวอยู่ร่วมกับมนุษย์ก็เป็นได้

ประเภทของมนุษย์ต่างดาวที่ปรากฏในสื่อต่างๆ

มนุษย์ปัจจุบันยังไม่ได้ข้อพิสูจน์เรื่องมนุษย์ต่างดาว แต่ก็ยังมีจินตนาการภาพลักษณ์ของมนุษย์ต่างดาวที่ได้ในสื่อต่างๆ ทั้งภาพยนตร์ ซึ่งในความคิดของคนส่วนใหญ่ มักจะวาดภาพ มนุษย์ต่างดาว ลักษณะคล้ายคน ตัวเขียว หัวโต ตาโต โดยได้มีการแบ่งประเภทตามลักษณะของผู้ที่อ้างว่าได้พบเจอมนุษย์ต่างดาวที่น่าสนใจไว้ เช่น (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2566, (สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม 2566). แหล่งข้อมูล: www.th.wikipedia.org,)

เกรย์ (Grey หรือ Gray alien) มีลักษณะหัวโต ตาโตสีดำ รูปร่างคล้ายมนุษย์ ไม่มีขนแต่มักจะตัวเล็กคล้ายเด็ก นิ้วทุกนิ้วเรียวยาว ผิวหนังสีเทา จึงเป็นที่มาของชื่อ เกรย์ มีความสามารถสื่อสารทางโทรจิตได้ และยังรู้จักกันในนามว่า "มนุษย์ต่างดาวแห่งรอสเวลล์" (Roswell) เป็นที่สายพันธุ์ที่มนุษย์จดจำมากที่สุด ทั้งยังกลายเป็นสัญลักษณ์ประจำตัวของมนุษย์ต่างดาวไปแล้ว นอกจากนี้ผู้กำกับ นักเขียนนิยายวิทยาศาสตร์หรือนิยายไซไฟ มีความเชื่อตรงกันว่า เกรย์เป็นปฏิปักษ์กับมนุษย์อย่างชัดแจ้ง

กึ่งมนุษย์กึ่งสัตว์เลื้อยคลาน (Reptilian humanoid) มีรูปร่างตัวสีเขียวคล้ายมนุษย์ มี 2 แขน 2 ขา มีผิวหนังลักษณะคล้ายสัตว์เลื้อยคลาน มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนรูปร่างตัวเองมาอาศัยปะปนอยู่กับสังคมมนุษย์โลก มาจากระบบดาวเคราะห์อันไกลโพ้น

คล้ายหุ่นยนต์ (Robot) รูปร่างคล้ายหุ่นยนต์ในภาพยนตร์วิทยาศาสตร์ เนื้อตัวเป็นโลหะ ขนาดค่อนข้างใหญ่

คล้ายวิญญาณ (Soul) ไม่มีกายเนื้อ สีขาว คล้ายผีหรือวิญญาณ ตามคำบอกเล่าของ ศ.ดร.น.พ. เทพนม เมืองแมน) หนึ่งในนักวิทยาศาสตร์ที่เชื่อว่ามนุษย์ต่างดาวมีจริง “ดร.ก้องภพ อยู่เย็น” อดีตวิศวกรองค์การนาซา ผู้เชี่ยวชาญด้านพายุสุริยะและปรากฏการณ์ของจักรวาล บอก “เรื่องมนุษย์ต่างดาว เป็นประสบการณ์เฉพาะคน เหมือนเรื่องผี วิญญาณ จนถูกมองว่าบ้า ว่าเพี้ยน เพราะเมื่อคนไม่เปิดใจ ก็จะมีการวิพากษ์วิจารณ์ต่างๆ นานา และโครงการพิสูจน์การมีอยู่ของมนุษย์ต่างดาวเหล่านี้ ใช้สมมติฐานที่ตั้งไว้แล้วไปตีกรอบสิ่งมีชีวิตนอกโลก อาจเป็นอย่างโน้นอย่างนี้ แต่อาจนอกเหนือกว่านี้ อาจใช้คาร์บอนไดออกไซด์ที่ไม่ใช่ออกซิเจนหายใจก็ได้ เป็นการใช้กรอบมนุษย์โลกเป็นที่ตั้ง ทำให้แต่ละโครงการไม่ประสบความสำเร็จ”

นอร์ดิก (Nordics) นอร์ดิกมีรูปร่างหน้าตาคล้ายมนุษย์มาก รูปร่างเหมือนคน สูง 6-7 ฟุต ดวงตาสีฟ้า ว่ากันว่าถ้าเจอพวกนอร์ดิกในท้องถนนจะไม่รู้เลยว่าเป็นมนุษย์ต่างดาว นักวิจัยการลักพาตัวนาม "โดนัลด์ วอร์ลีย์" เล่าว่า จากประสบการณ์ 38 ปี ในศึกษาการลักพาตัว จำนวน 150 เคส พบว่าเป็นการลักพาตัวโดยพวกนอร์ดิกถึง 50 เคส

มนุษย์ต่างดาวที่กล่าวมายังเป็นเพียงแนวคิดและจินตนาการของนักเขียนและผู้สนใจในเรื่องลึกลับเหนือโลก จนนักเขียนนวนิยายวิทยาศาสตร์ได้นำมาประพันธ์แต่งเติมเป็นเนื้อเรื่องที่มีความน่าสนใจยิ่งขึ้น โดยทางวิทยาศาสตร์ การค้นพบสิ่งมีชีวิตนอกโลกยังเป็นเพียงซากของจุลชีพขนาดเล็กจำพวกแบคทีเรียที่เป็นเซลล์ประเภทหนึ่ง ประกอบขึ้นจากโดเมนขนาดใหญ่ของจุลชีพเท่านั้นเอง (Life on Mars, The Complete Story, 1999, หน้า abstract)

นักวิทยาศาสตร์คิดอย่างไรกับการค้นพบและการมาเยือนของมนุษย์ต่างดาว

หากว่าแนวคิดเรื่องมนุษย์ต่างดาวและสิ่งมีชีวิตที่ทรงภูมิปัญญามากกว่ามนุษย์เป็นจริงแล้ว มนุษย์เกิดความตื่นตัวและเริ่มตระหนักถึงความเป็นไปได้ที่จะค้นพบสิ่งมีชีวิตที่ทรงภูมิปัญญามากกว่ามนุษย์ นักวิทยาศาตร์และนักคิดได้ตั้งคำถามว่า จะเป็นผลดีหรือไม่ หากมนุษย์และมนุษย์ต่างดาวได้พบกัน มนุษย์ต่างดาวถ้ามาเยือนโลกจะมาอย่างมิตรหรือศัตรู แนวคิดนี้ได้ถูกแยกออกเป็น 2 ฝ่ายตามมุมมองของบุคคลผู้มีชื่อเสียงดังนี้

มุมมองที่ 1 มาอย่างศัตรู สตีเฟน ฮอว์คิง (Stephen Hawking) สนับสนุนการรับสัญญาณ หรือ "ดักฟัง" สัญญาณ จากมนุษย์ต่างดาว แต่เตือนว่า เรา (มนุษย์โลก) ควรจะต้องระมัดระวัง เรื่องการส่งสัญญาณของเรา ออกสู่จักรวาล เพราะอาจจะถูก "จับ" สัญญาณได้ โดยมนุษย์ต่างดาวที่ก้าวหน้ากว่าเรามาก และก็จะรู้ว่า เราอยู่ที่นี่ ซึ่งผลที่จะเกิดขึ้น จะไม่ใช่เรื่องดีสำหรับมนุษย์ เขาเตือนในสารคดีโทรทัศน์ Into The Universe ช่อง Discovery เมื่อปี พ.ศ. 2553 ว่า “ให้นึกถึงการเดินทางไปถึงโลกใหม่ คือ อเมริกาของ คริสโตเฟอร์ โคลัมบัส ซึ่งผลออกมา ไม่ใช่เรื่องดีสำหรับชนเผ่าอินเดียนแดงเลย” (ไทยรัฐออนไลน์, (ออนไลน์). (สืบค้นเมื่อวันที่ 19 มกราคม 2566). แหล่งข้อมูล: www.thairath.co.th.)

มุมมองที่ 2 มาอย่างมิตร คาร์ล ซาแกน (Carl Sagan) นักฟิสิกส์และนักดาราศาสตร์อเมริกัน เป็นผู้เชี่ยวชาญเรื่องเกี่ยวกับชีวิตต่างดาว การเดินทางระหว่างดวงดาว เขียนหนังสือวิทยาศาสตร์สำหรับผู้อ่านทั่วไป คาร์ล ซาแกน กล่าวในการสัมมนาเกี่ยวกับชีวิตนอกโลกและจิตมนุษย์ ที่มหาวิทยาลัยบอสตัน เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 และเป็นคำพูดของ โจดี ฟอสเตอร์ ในตอนท้ายของภาพยนตร์ Contact ความว่า “จักรวาลกว้างใหญ่ยิ่งนัก ถ้ามีเฉพาะเรา ก็ดูน่าเสียดายอย่างยิ่ง” เทพนม เมืองแมน นักค้นคว้าเรื่องพลังจิตและมนุษย์ต่างดาว ได้ให้ความเห็นว่ามนุษย์ต่างดาวอาจจะมาเตือนมนุษย์โลกเกี่ยวกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ การเข่นฆ่ากันเองของมนุษย์ อย่างเรื่องของการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ที่กำลังแพร่ระบาดอยู่ในปัจจุบัน ก็อาจจะเป็นสิ่งที่มนุษย์ต่างดาวต้องการจะเตือนเช่นกัน เพราะไวรัสดังกล่าวเป็นภัยพิบัติที่ร้ายแรง และแพร่ระบาดไปทั่วโลกแล้ว (Amarintv, (ออนไลน์). (สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม 2566). แหล่งข้อมูล: www.amarintv.com.)

สรุปว่า วัตถุประสงค์การมาเยือนของมนุษย์ต่างดาวในมุมมองของนักวิทยาศาสตร์ที่มีชื่อเสียง โดยได้มองแบ่งออกเป็น 2 แนวคิด การมาของมนุษย์ต่างดาวถ้ามาถึงโลก จะมาอย่างมิตรหรือศัตรู ตั้งแต่เมื่อวงการวิทยาศาสตร์ เริ่มมองเห็นว่า เรื่องมนุษย์ต่างดาว มิใช่เป็นเรื่องไร้สาระ นักวิทยาศาสตร์ส่วนใหญ่ ก็ยังไม่แสดงความคิดเห็นอย่างชัดเจนออกมา โดยในมุมมองของผู้เขียน มีความคิดเห็นว่า หากมนุษย์ต่างดาว ผู้มาเยือน มีความประสงค์ร้ายต่อมนุษย์ชาติแล้ว ทำไมเรายังไม่เผชิญหน้ากับสิ่งเหล่านี้

หลักฐานความเชื่อเรื่องการพบเห็นมนุษย์ต่างดาว

เหตุการณ์ที่ **รอสเวลล์ (Roswell incident)** และ พื้นที่ 51 (Area 51) เริ่มจากการพบซากสิ่งบินตกในไร่แห่งหนึ่งใกล้เมืองรอสเวลล์ รัฐนิวเม็กซิโก เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ.2490 โดยวันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2490 กองทัพอากาศที่รอสเวลล์ แถลงว่า ได้พบซาก "flying disc" ตกในไร่ แต่ก็แก้ข่าวอย่างรวดเร็วว่า สิ่งที่พบนั้น เป็นซากของ บอลลูนตรวจอากาศ จนกระทั่งเวลาผ่านไปประมาณ 30 ปี เจสซี มาร์เซล (Jesse Marcel) อดีตพันเอกทหาร หนึ่งในผู้เก็บซากสิ่งบินตก ได้ออกมาให้สัมภาษณ์สื่อหลายครั้ง เริ่มจากปี พ.ศ.2521 ยืนยันว่าซากสิ่งบินตก มิใช่บอลลูนตรวจอากาศ แต่เป็น สิ่งบินลึกลับที่เขาเชื่อว่า มาจากนอกโลก ทำให้เรื่องของรอสเวลล์ กลับมาเป็นข่าวใหญ่ (Nationtv. 2565. [ออนไลน์]. ([สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม 2566) แหล่งข้อมูล: www.nationtv.tv/news,

รายงานข่าว วันที่ 19 ก.ย. 2562 กองทัพเรือสหรัฐฯ ได้ออกมายอมรับแล้วว่า คลิปวิดีโอที่แสดงให้เห็นวัตถุบินได้ที่ระบุเอกลักษณ์ไม่ได้ (Unidentified Flying Object) เป็นคลิปของจริงซึ่งทางกองทัพสหรัฐฯ บันทึกไว้ได้คลิปดังกล่าวข้างต้นซึ่งมีหลายคลิป คลิปวิดีโอดังกล่าวได้แสดงให้เห็นถึงวัตถุชิ้นหนึ่งที่ลอยอยู่ในอากาศและเคลื่อนที่ด้วยความรวดเร็ว โดยภาพดังกล่าวถูกบันทึกไว้ได้ด้วยเซนเซอร์อินฟาเรดที่ติดอยู่กับเครื่องบินของกองทัพสหรัฐฯ ทั้งนี้ ทางด้านโฆษกของกองทัพเรือสหรัฐฯ ได้ออกมายอมรับแล้วว่าคลิปดังกล่าวทั้งหมด เป็นของจริงที่ทางกองทัพบันทึกไว้ได้ (Workpoint TODAY. 2562. [ออนไลน์]. (สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม 2566). แหล่งข้อมูล: www. workpointtoday.com

รัฐบาลญี่ปุ่นให้มีการจัดทำขั้นตอนป้องกันภัยจากนอกโลก วันที่ 29 เม.ย.2563 สถานีโทรทัศน์เอ็นเอชเค ของญี่ปุ่น รายงานข่าวด่วน ว่า นายทาโร่ โคโนะ รัฐมนตรีกลาโหมของญี่ปุ่นจำเป็นต้องสั่งให้กอง

กำลังป้องกันตนเองของญี่ปุ่น เตรียมความพร้อม หากญี่ปุ่นต้องเผชิญหน้ากับอากาศยานลึกลับ อย่างที่สหรัฐฯ เคยเจอ รัฐบาลญี่ปุ่นออกคำสั่งให้มีการจัดทำขั้นตอนฉุกเฉิน เพื่อรับมือกับ ภัยคุกคามในลักษณะนี้ ซึ่งถือเป็น “ภัยคุกคามจากนอกโลก” (Amarintv, (ออนไลน์). (สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม 2566). แหล่งข้อมูล: www.amarintv.com.)

เมื่อต้นเดือนมิถุนายน พ.ศ.2565 **นาซา (NASA)** ประกาศตั้งทีมพิเศษร่วมศึกษายูเอฟโอ อย่างจริงจัง วันที่ 24 มิ.ย. พ.ศ. 2490 เคนเนท อาร์โนลด์ (Kenneth Arnold: พ.ศ.2458-2527) นักบินเอกชนและนักธุรกิจชาวอเมริกัน รายงานการพบสิ่งบินลึกลับ จำนวน 9 ลำ ขณะกำลังบินอยู่ใกล้เขาเรนเนียร์ (Mount Rainier) รัฐวอชิงตัน เคนเนท อาร์โนลด์ (มนุษย์ต่างดาว: มิตร หรือศัตรู?, (ออนไลน์). (สืบค้นเมื่อวันที่ 19 มกราคม 2566). แหล่งข้อมูล: www.thairath.co.th.)

จากการศึกษาข้อมูลข้างต้นแล้ว ผู้เขียนสามารถสรุปได้ว่า การปรากฏตัวของปรากฏการณ์หรือวัตถุที่ไม่สามารถระบุตัวตนได้นั้น มีความเป็นไปได้สูงมากที่จะเป็นมนุษย์ต่างดาวที่มีวิวัฒนาการสูงจากนอกโลก อาจอาศัยอยู่ในระบบกาแล็กซีทางช้างเผือก (Milky Way Galaxy) หรือนอกกาแล็กซี ก็ตาม เขาเหล่านั้นพยายามเตือนมนุษย์โลกถึงภัยที่กำลังจะเกิด ตามมุมมองของ ศ.ดร.เทพนม เมืองแมน ที่ได้ให้ความคิดเห็นไว้ ในมุมมองของผู้เขียนได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า หากว่าสิ่งมีชีวิตทรงภูมิปัญญาเหล่านี้ต้องการทำลายมุ่งร้ายต่อโลกของเราแล้ว เหตุการณ์เหล่านี้คงเกิดขึ้นนานแล้ว จากการรวบรวมเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น เรามักจะพบเจอยานบินไม่สารมารถระบุสัญชาติที่เชื่อกันว่าเป็นมนุษย์ต่างดาวก่อนจะเกิดภัยธรรมชาติที่รุนแรง ไม่ว่าจะเป็นแผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด สึนามิ หรือแม่กระทั่งสงครามที่เป็นภัยที่รุนแรงต่อมวลมนุษยชาติ หรือมนุษย์ต่างดาวที่มีวิทยาการสูงจะเพียงต้องการเตือนภัยมนุษย์ให้ได้รับรู้ ให้ระวังภัย หรือเพื่อให้เกิดความรักต่อมนุษย์ด้วยกันเท่านั้นเอง

มนุษย์ต่างดาวที่ได้มีการกล่าวไว้ในพระไตรปิฎก

มนุษย์ต่างดาวหมายถึง มนุษย์ที่ไม่ได้อยู่ในชมพูทวีป แต่จะหมายถึงมนุษย์ที่มาจากอีก 3 ทวีป พระพุทธองค์ได้ทรงตรัสเรื่องโลกธาตุ ที่บรรยายความกว้างใหญ่ของจักวาลไว้ในพระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ติกนิบาต อานันทวรรค จูฬนิกาสูตร (พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539, เล่มที่ 20 ข้อ 81 หน้า 305) โดยเหตุพระอานนท์ก็ได้ทูลถามพระผู้มีพระภาคดังนี้ว่า “สาวกของพระผู้มีพระภาค พระนามว่าสิขีสถิตอยู่ในพรหมโลก ใช้เสียงประกาศให้สหัสสีโลกธาตุรู้เรื่องได้ ส่วนพระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงสามารถใช้พระสุรเสียงประกาศให้รู้เรื่องได้ไกลเท่าไร พระพุทธเจ้าข้า” พระผู้มีพระภาคตรัสว่า “เธอได้ฟังเพียงเรื่องสหัสสีโลกธาตุขนาดเล็ก เท่านั้น”(พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เล่ม 20 ข้อ 81 หน้า 306) พระผู้มีพระภาคตรัสว่า “อานนท์ สหัสสีโลกธาตุเท่าโอกาสที่ดวงจันทร์และดวงอาทิตย์โคจรส่องทิศทั้งหลายให้สว่างรุ่งโรจน์ ในสหัสสีโลกธาตุนั้น มีดวงจันทร์ 1,000 ดวง มีดวงอาทิตย์ 1,000 ดวง มีขุนเขาสิเนรุ 1,000 ลูก มีชมพูทวีป 1,000 มีอปรโคยานทวีป 1,000 มีอุตตรกุรุทวีป 1,000 มีปุพพวิเทหทวีป 1,000 มีมหาสมุทร 4,000” เป็นต้น พระตถาคตในโลกนี้พึงแผ่รัศมีไปทั่วสหัสสีโลกธาตุขนาดใหญ่ได้เมื่อใด หมู่สัตว์พึงจำแสงสว่างนั้นได้ เมื่อนั้น พระตถาคตพึงเปล่งพระสุรเสียงให้สัตว์เหล่านั้นได้ยิน พระตถาคตพึงใช้พระสุรเสียงประกาศให้สหัสสีโลกธาตุขนาดใหญ่รู้เรื่องได้หรือใช้พระสุรเสียงประกาศให้รู้เรื่องได้เท่าที่มุ่งหมายอย่างนี้แล (พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เล่ม 20 ข้อ 81 หน้า 307)

นอกจากนี้ ไตรภูมิกถาหรือไตรภูมิพระร่วงเป็นพระราชนิพนธ์ของพระมหาธรรมราชาที่ 1 (ลิไทย) แห่งกรุงสุโขทัย รูปแบบเป็นความเรียงร้อยแก้ว เนื้อหาเล่าถึงการเวียนว่ายในภูมิทั้งสาม ได้แก่ กามภูมิ รูปภูมิ และอรูปภูมิ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงลักษณะที่ไม่เที่ยงแท้ มีความผันแปรเพื่อนำไปสู่แนวคิดสำคัญ คือการบรรลุนิพพาน เนื้อหาในไตรภูมิพระร่วงแบ่งเป็น 10 กัณฑ์ ยังได้กล่าวถึงทวีปทั้ง 4 ไว้ว่า การพรรณนาถึงทวีปทั้ง 4 ปรากฏในเนื้อหากัณฑ์ที่ 5 หรือ ปัญจมกัณฑ์ ซึ่งกล่าวถึงมนุสสภูมิ เนื้อหาส่วนนี้บรรยายกำเนิดของมนุษย์ ประเภทของมนุษย์และลักษณะของทวีปทั้ง 4 ซึ่งมีเขาพระสุเมรุเป็นแกนกลาง (พระมหาธรรมราชาที่ 1 ลิไทย, 2555, 87-95)



ภาพ จำลองทวีปทั้ง 4 **ภาพจาก** pasathairpr.wordpress.com

จากข้อความข้างต้น พระพุทธเจ้าได้อธิบายความมีอยู่ของโลกต่างๆ ที่นอกเหนือจากชมพูทวีป อันเป็นที่อาศัยของมนุษย์เรา โดยทรงอธิบายถึงภูเขาสิเนรุที่เป็นศูนย์กลางของมงคลจักรวาล คือ จักรวาลที่เราอาศัยอยู่นี้ ทวีปทั้ง 4 ในอังคุตตรนิกาย สัตตก-ฏฐก-นวกนิบาต ติฏฐานสูตร (พระไตรปิฎก ฉบับมหาจุฬา-ลงกรณราชวิทยาลัย; เล่ม 23 ข้อที่ 21 หน้า 475-476) ว่า

1. ชมพูทวีป ตั้งอยู่ทางทิศใต้เขาพระสุเมรุ มนุษย์ที่เกิดในชมพูทวีป มีความสูง 4 ศอก มีอายุขัยประมาณ 100 ปี อายุจะสั้นหรือยาวขึ้นอยู่กับคุณธรรมของมนุษย์เอง สมัยหนึ่งมนุษย์ในชมพูทวีปเคยมีอายุถึง 80,000 ปี แต่เมื่อคุณธรรมเสื่อมลง อาหารเลวลง อายุก็ลดลง ต่อไปภายภาคหน้ามนุษย์ในชมพูทวีปจะมีอายุเพียง 10 ปี เท่านั้น และตัวจะเตี้ยถึงขนาดต้องสอยมะเขือกิน โดยพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงคุณสมบัติของมนุษย์ชาวชมพูทวีปไว้ 3 ประการ คือ

คุณสมบัติข้อที่ 1 เป็นข้อสำคัญในการที่จะทำให้อายุขัยของชาวชมพูทวีป ขึ้นลงไม่แน่นอน เพราะมนุษย์ชาวชมพูทวีป เป็นผู้กล้าหาญในการทำความดีและในการทำความชั่วได้ถึงที่สุด

คุณสมบัติข้อที่ 2 เป็นผู้มีสติมั่นคง เพราะชมพูทวีปมีทั้งดีและชั่ว มีทั้งสุขและทุกข์ปนกันไป เป็นเหตุให้ตั้งอยู่ในความไม่ประมาท ไม่เหมือนชาวทวีปอื่นหรือพวกเทวดาซึ่งมีสุขมากมีกามคุณอันเลิศโดยส่วนเดียว ทำให้ขาดสติได้บ่อยๆ ส่วนมากสัตว์นรกก็มีแต่ทุกข์โดยส่วนเดียว

คุณสมบัติข้อที่ 3 เป็นผู้อยู่ประพฤติพรหมจรรย์อันยอดเยี่ยม หมายความว่าการอยู่ประพฤติมรรคพรหมจรรย์ประกอบด้วยองค์ 8 ย่อมมีในที่นี้เท่านั้นสูตร (พระไตรปิฎก ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย: เล่ม 23 ข้อที่ 21 หน้า 475) เพราะพระพุทธเจ้าและพระปัจเจกพุทธเจ้า อุบัติขึ้นในชมพูทวีป ดังพุทธพจน์ที่ว่า “เป็นไปไม่ได้เลยที่พระเจ้าจักรพรรดิ 2 พระองค์พึงเสด็จอุบัติพร้อมกันในโลกธาตุเดียวกัน แต่เป็นไปได้ที่พระเจ้าจักรพรรดิพระองค์เดียวพึงเสด็จอุบัติในโลกธาตุเดียวฯ”(พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เล่มที่ 20 ข้อที่ 276-278 หน้า 35) ทำให้สามารถประพฤติพรหมจรรย์ให้ถึงที่สุดได้

2. อมรโคยานทวีป ตั้งอยู่ทิศตะวันตกเขาพระสุเมรุ มนุษย์ที่อาศัยอยู่ในทวีปนี้ มีรูปหน้าเหมือนพระจันทร์ครึ่งซีก (มีใบหน้าวงกลม) คล้ายวงพระจันทร์ คนหน้าเหมือนดั่งเดือนแรม จมูกโด่ง คางแหลม มนุษย์ที่อมรโคยานทวีป มีความสูง 6 ศอก มีอายุขัย 500 ปี

3. ปุพพวิเทหะทวีป ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของเขาพระสุเมรุ มนุษย์ที่อาศัยอยู่ในทวีปนี้ มีรูปหน้าเหมือนพระจันทร์เต็มดวง คนหน้ากลมเหมือนดวงจันทร์ มีใบหน้าตอนบนโค้งตัดลงมาเหมือนบาตรมนุษย์ทวีปนี้ มีสีผิวหลากสี คือ ขาว ดำ สีผสม สีทอง สีด่าง มีอาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม เครื่องประดับคล้ายชาวชมพูทวีป ไม่มีการซื้อขาย รักษาศีลได้ดีกว่า แต่ไม่มีการบรรพชาอุปสมบท ประพฤติพรหมจรรย์ มีความสูง 9 ศอก มีอายุขัย 700 ปี

4. อุตรกุรุทวีป ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของเขาพระสุเมรุ มนุษย์ที่อาศัยอยู่ในทวีปนี้ มีใบหน้าเป็นรูป 4 เหลี่ยม รักษาศีล 5 เป็นนิจ ไม่ยึดมั่นถือมั่นเรื่องทรัพย์สมบัติบุตรภรรยาสามีว่าเป็นของๆตน มีความสูง 13 ศอก มีอายุขัย 1,000 ปี มนุษย์ที่อุตตรกุรุทวีป เมื่อตายจากทวีปนี้ ทุกคนจะได้ไปเกิดในเทวภูมิ เนื่องจากไม่ได้ทำบาปกรรมมีศีล 5 ตลอด ประชาชนชาวอุตตรกุรุทวีปนั้น มีหน้าตาเป็นรูปเหลี่ยม รูปร่างพอ เหมาะพอดี ไม่อ้วน ไม่ผอม ไม่สูง ไม่ต่ำ จนเกินไป ทุกคนมีเรี่ยวแรงดี ตั้งแต่หนุ่ม จนแก่ไม่มีอ่อนด้อยถอยกำลัง ไม่มีความวิตกกังวลด้วยการทำไร่นาค้าขาย อากาศก็เย็นสบายพอดี ไม่มีร้อนไม่มีหนาวไม่มีลิ้น เหลือบ ยุงใดๆ (พระมหาธรรมราชาที่ 1 ลิไทย, 2555, หน้า 44) มารบกวน ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บใด ๆ ถ้าคนปรารถนาสิ่งใด ก็ไปตั้งความปรารถนา เอาที่ต้นกัลปพฤกษ์นั้น สิ่งที่ตนปรารถนาก็จะปรากฏขึ้นที่ค่าคบต้นกัลปพฤกษ์นั้นทันที ธนพล จุลกะเศียน ได้ทำการศึกษา ชาวอุตตรกุรุทวีปมีอายุยืนถึง 1,000 ปี และไม่รู้จักเฒ่าไม่รู้จักแก่ (การศึกษาและวิเคราะห์แนวคิดจักรวาลวิทยาของวรรณกรรมประเภทไตรภูมิเพื่อสร้างสรรค์ผลงานวิจัยร่วมสมัย. รายงานกาววิจัย, 2561, หน้า 14)

จากหลักฐานที่ปรากฏอยู่ในพระไตรปิฎกนับได้ว่านอกจากโลกมนุษย์ที่เราอาศัยอยู่ที่เรียกว่าชมพูทวีปนี้แล้ว ยังมีจักรวาลและโลกอื่นหรือทวีปอื่นอยู่อีกเป็นจำนวนมาก มนุษย์ผู้อาศัยอยู่ในทวีปเหล่านั้น จะมีรูปร่างหน้าตา การดำเนินชีวิตอย่างไร และทวีปเหล่านั้นอยู่ที่ไหน ไม่มีรายละเอียดระบุไว้ในพระไตรปิฎก มีเพียงอาจารย์บางท่านเท่านั้นที่อธิบายเรื่องราวของทวีปเหล่านั้นโดยพิสดาร ในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาได้บันทึกไว้ว่า

พระพุทธเจ้าแสดงอิทธิปาฏิหาริย์ ชฎิลหนึ่งพันคนเกิดความเลื่อมใส

เมื่อออกพรรษาแรกพระองค์ได้เสด็จไปอุรุเวลา ตำบลเสนานิคม แคว้นมคธเพื่อโปรดชฎิล 3 พี่น้อง (อุรุเวลกัสสปะ คยากัสสปะ และนทีกัสสปะ ซึ่งแต่ละคนก็มีศิษย์จำนวนมาก) โดยไปขอที่พักกับอุรุเวลกัสสปะ แต่ถูกอุรุเวลฯ ปฏิเสธ ทว่าทรงตื้อ 3 ครั้ง อุรุเวลฯ จึงยอมให้พักแต่เป็นในโรงไฟซึ่งมีนาค (งู) ใหญ่ดุร้ายอยู่ในนั้น อุรุเวลฯ ก็หวังจะให้นาคร้ายจัดการพระพุทธเจ้า ถึงรุ่งเช้าพระพุทธองค์ทรงใช้ฤทธิ์จับงูยักษ์ลงในบาตรมาให้อุรุเวลฯ และสานุศิษย์ดู กระนั้นก็ยังไม่เชื่อว่าพระพุทธเจ้าเป็นอรหันต์ผู้วิเศษกว่าตน วันหนึ่งพระพุทธเจ้าเสด็จไปบิณฑบาตที่อุตตรกุรุทวีป ได้ผลหว้าลูกใหม่มาสู่อุรุเวลฯ ในท้ายที่สุดพระพุทธเจ้าทรงทำปาฏิหาริย์ให้ให้พวกชฎิลจึงลงความเห็นว่าเป็นด้วยฤทธิ์ของพระบรมศาสดา จึงได้โอกาสพาบรรดาศิษย์ไปเข้าเฝ้าขอเป็นศิษย์และขอบวชกับพระพุทธเจ้าในที่สุด (พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539, เล่มที่ 4 ข้อ 37-54 หน้า 43-63)

ทรงแสดงพระอภิธรรมโปรดพระพุทธมารดา

ทรงใคร่ครวญว่าพระพุทธเจ้าในอดีตทั้งหลายเมื่อทรงกระทำยมกปาฏิหาริย์แล้วจึงทรงเสด็จเข้าจำพรรษา ณ สวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ปรากฏในขุททกนิกาย อรรถกถา ธัมมปทัฏฐกถา (อรรถกถาภาษาไทย ฉบับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2561, ข้อ 6 หน้า 467) เพื่อแสดงพระอภิธรรมปิฎกโปรดพระพุทธมารดาตลอดระยะเวลาพรรษา 3 เดือน โดยไม่มีการหยุดพักเลย ในช่วงเวลาที่เสด็จบิณฑบาตทรงเนรมิตพระพุทธอีกพระองค์หนึ่ง ซึ่งเรียกว่า พระพุทธเนรมิตแสดงพระอภิธรรมปิฎกแทนพระองค์เมื่อทรงกระทำภัตกิจแล้วจึงเสด็จขึ้นบนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ และทรงแสดงพระอภิธรรมปิฎกต่อจากที่พระพุทธเนรมิตแสดงค้างไว้ ในเวลาที่ต้องไปบิณฑบาตจะทรงเหาะไปที่อุดตรกุรุทวีปเสวยภัตตาหารหรือกระทำพระสรีรกิจ จะทรงเนรมิตพระพุทธนิมิตอากัปกิริยาเหมือนพระพุทธองค์แสดงธรรมแทน จนเสร็จพระพุทธกิจ กลับสู่ดาวดึงส์แล้ว พระพุทธนิมิตก็จะอันตรธานไปพระพุทธองค์แสดงพระสัทธรรมสืบต่อไปเช่นนี้ทุกวัน โดยเทวดาทั้งหลายไม่ได้ล่วงรู้เทวดาได้ฟังธรรมต่อเนื่อง ไม่สะดุด พระพุทธเจ้าทรงแสดงพระอภิธรรมแก่พระธรรมเสนาบดีสารีบุตรอัครสาวกเบื้องขวาเป็นครั้งแรกที่ป่าไม้จันทน์แดง ใกล้สระอโนดาต แล้วพระสารีบุตรเถระได้น ามาสั่งสอนแก่ศิษย์ต่อ ๆ มา ในคราวสังคายนา พระอานนท์เถระได้ร้อยกรองไว้อีก พระอภิธรรมจึงเป็นหลักการศึกษาพระพุทธศาสนาจนตราบเท่าทุกวันนี้ (อรรถกถาภาษาไทย ฉบับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2558, ข้อ 9-13 หน้า 2-7)

โชติกเศรษฐี

โชติกเศรษฐี เป็นเศรษฐีที่มีชื่อเสียงมาก ในกรุงราชคฤห์ เขาพำนักอยู่ในปราสาท 7 ชั้น มีกำแพงแก้ว 7 ประการล้อมรอบ มีซุ้มประตูทางเข้าประสาทอยู่ 7 ซุ้ม และมีขุมทรัพย์ในบริเวณประสาท 4 ขุม ในพระสูตรได้กล่าวถึงโชติกะเศรษฐีว่าโชติกะเศรษฐีนั้น เป็นคนมีบุญมาก ขนาดพระเจ้าแผ่นดินคือพระเจ้าอชาติศัตรูยังเกิดความริษยา ทั้งยังเป็นคนที่เกิดมาเพื่อทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาอีกด้วย (โชติมา จตุรวงค์, 2556, หน้า 23-24.) พอถึงเวลาที่ท่านจะมีภรรยา ปรากฏว่าหาคู่บารมีไม่ได้ เพราะกำลังแห่งบุญของท่านสูงมาก ไม่มีหญิงคนไหนในโลกเทียบได้ ไม่มีหญิงใดคู่ควรที่จะมาเป็นภรรยาท่าน พระอินทร์ทราบดังนั้น จึงได้ไปนำหญิงสาวจากอุตตรกรุทวีปมาให้เป็นภรรยา เมื่อท่านออกบวชแล้วบรรลุพระอรหันต์ สมบัติทั้งหลายก็อันตรธานหายไปหมด

สิ้น เป็นต้นว่านางแก้ว ซึ่งมีนามว่านางอตุลกายเทวีผู้เป็นภรรยา เทวดานำกลับคืนไปสู่อุตตรกุรุทวีปดังเดิม (พระมหาธรรมราชาที่ 1 ลิไทย, 2555, หน้า 89)

พระมหาโมคคัลลานะเปล่งสีหนาท

ในสมัยนั้นเกิด การขาดแคลนอาหาร ทุพภิกขภัย อดอยากมาก ภิกษุสงฆ์ ก็อยู่ด้วยความลำบาก ท่านพระมหาโมคคัลลานะ ผู้เลิศด้วยฤทธิ์ จึงทูลขอพลิกแผ่นดิน เพราะแผ่นดินมีอาหารมาก แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสห้ามว่า “อย่าเลย โมคคัลลานะ เธออย่าพอใจที่จะพลิกแผ่นดินเลย หมู่สัตว์จะเข้าใจผิดได้" ซึ่งเข้าใจ ต่อมาพระโมคคัลลานะได้ทูลขอต่อไปว่า “ขอประทานพระวโรกาสให้ภิกษุสงฆ์ทุกรูปไปบิณฑบาตในอุตตรกุรุทวีปเถิดพระพุทธเจ้าข้า” แต่ก็ไม่ทรงอนุญาต “อย่าเลย โมคคัลลานะ เธออย่าพอใจการที่จะพาภิกษุสงฆ์ทุกรูปไป บิณฑบาตที่อุตตรกุรุทวีปเลย”(พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539, เล่ม 1 ข้อ 17 หน้า 10) โดยจะเห็นได้ว่าพระโมคคัลลานะได้กล่างถึงอุตตรกุรุทวีป ซึ่งเป็นทวีปที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีภัตตาหารอันอุดมสมบูรณ์แก่พระภิกษุและชาวเมืองเวรัญชาเป็นอันมาก จึงจะเห็นได้ว่าอุตตรกุรุทวีป จะต้องมีมนุษย์ต่างทวีปอาศัยอยู่ หากกล่าวโดยอ้างจากหลักฐานดังกล่าวที่ปรากฏ มนุษย์ที่อยู่ทวีปอื่นๆ ก็หมายถึงมนุษย์ต่างดาวเช่นกัน

จากหลักฐานทางพระพุทธศาสนา ยังมีจักรวาลและโลกอื่นหรือทวีปอื่นอยู่อีกเป็นจำนวนมาก มนุษย์ผู้อาศัยอยู่ในทวีป โดยรวมแล้วหากเราตีความตรงๆตามพระไตรปิฎกว่า ทวีปทั้ง 3 ทวีปนอกจากโลกมนุษย์เราแล้ว ทวีปเหล่านั้น มีวิทยาการเจริญ มีคุณธรรม ทั้งยังมีอายุขัยสูงกว่าโลกมนุษย์ของเราหรือดาวเคราะห์ดวงนี้มาก แต่มนุษย์ทั้ง 4 ทวีปต่างมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน มีการไปมาหาสู่คอยช่วยเหลือกันเมื่อยามมีภัย ในฐานะที่เราเป็นชาวพุทธ ควรมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับผู้มาเยือนจากต่างทวีป ไม่ตกอยู่ในความตระหนก ควรประกอบด้วยสติและมีความเมตตา โอบอ้อมอารีต่อกัน

บทสรุป

จากการศึกษาข้อมูลสิ่งมีชีวิตนอกโลกหรือมนุษย์ต่างดาว ผู้เขียนมีความเชื่อว่ามนุษย์ต่างดาวเคยมาเยือนโลกนี้ หรืออาจจะอยู่บนโลกนี้ ศึกษาได้จากโบราณคดี ที่ได้มีการกล่าวถึงการมาเยือนของสิ่งเหนือธรรมชาติ เช่น รูปปั้นเทวรูป เทวสถานต่างๆที่เป็นสิ่งน่าอัศจรรย์เกินกว่าจะเป็นฝีมือของมนุษย์ การมีอยู่ของมนุษย์ต่างดาวนั้นจะเป็นการย้ำเตือนให้มนุษย์เกิดความระมัดระวัง ไม่ประมาท จากที่นักวิทยาศาสตร์ได้มองเห็นถึงวัตถุประสงค์ของการมาเยือนของมนุษย์ต่างดาวแบ่งออก 2 แนวคิด คือ มาอย่างเป็นมิตร หมายถึงมนุษย์ต่างดาวและมนุษย์โลกได้มีการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยี วิทยาการซึ่งกันและกันเช่น เลเซอร์ การบิน ยาฯ และมาอย่างเป็นศัตรู หมายถึง มาเพื่อทำลายล้างเผ่าพันธ์มนุษย์ หรือการทดลองฯ แต่มนุษย์ของเราอาศัยอยู่บนโลกนี้มานานมากแล้ว ตั้งแต่ยังไม่มีวิวัฒนาการหรือเทคโนโลยีขั้นสูง ทำไมมนุษย์ต่างดาวไม่ใช้ช่วงระยะเวลานั้นในการทำลายล้างเผ่าพันธุ์มนุษย์ ในทางตรงกันข้าม เมื่อใดที่มนุษย์โลกประสบกับภัยไม่ว่าจะเป็นจากธรรมชาติ หรือ จากน้ำมือมนุษย์ด้วยกัน มนุษย์ต่างดาวก็จะส่งสัญญาณเป็นสัญลักษณ์คอยเตือนให้มนุษย์รับทราบอยู่เสมอ

ประโยชน์ของการศึกษา “มนุษย์ต่างดาวในมุมมองทางวิทยาศาสตร์และพระพุทธศาสนาที่ชาวพุทธควรรู้” ทำให้ผู้เขียนได้ทราบว่า การมีอยู่ของมนุษย์ต่างดาวหรือไม่มีมนุษย์ต่างดาวในกาแล็กซี่ทาง

ช้างเผือกนี้ ก็ไม่มีผลใดๆ หากมนุษย์มีความรักต่อกันมีสมัครสมานสามัคคี ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน อยู่ด้วยกันอย่างสันติ โลกนี้ก็จะประกอบด้วยความผาสุกตลอดไป เช่น หลักฐานในทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก ได้กล่าวถึงมนุษย์ในชมพูทวีปและมนุษย์ต่างทวีปคอยเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน ทั้งในกรณี “โชติกะเศรษฐี” ที่เป็นสายสัมพันธ์ในเรื่องความรัก ที่พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันเช่นกรณีเกิดทุกพื่อภัยความอดอยาก หลักฐานการมีอยู่ดังกล่าว ทำให้เราในฐานะที่เป็นชาวพุทธควรรู้และไม่เกิดความประมาท ไม่ตื่นเต้นจทำให้ขาดการคิดพิจารณา กับข้าวการมีอยู่ของมนุษย์ต่างดาวและควรใช้ชีวิตอยู่กับสถานการณ์ปัจจุบันด้วยความไม่ประมาทขาดสติ

เอกสารอ้างอิง :

หนังสือ :

การศาสนา. (2525). *พระไตรปิฎกฉบับหลวง.* กรุงเทพมหานคร : กรมการศาสนา.

มหามกุฏราชวิทยาลัย. (2555) *หนังสือพระไตรปิฎก ฉบับ 91 เล่มภาษาไทย.* กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พุทธทาสภิกขุ. (2546). *มนุสสธรรม.* กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภา.

สมเด็จพระสังฆราช (ปุสฺ สเทว). (2538). *ปฐมสมโพธิ.พิมพ์ครั้งที่ 23.* กรุงเทพมหานคร: มหามกุฏราชวิทยาลัย.

พระมหาธรรมราชาที่ 1 ลิไทย. (2555). *ไตรภูมิกถาหรือไตรภูมิพระร่วง.* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานนคร: องค์การค้าของสกสค.

วารสาร :

โชติมา จตุรวงค์. (กันยายน-สิงหาคม 2561). ปานปรูปซงเจาง์เมืองสะเลพม่า. *วารสารหน้าจั่ว*: 6 (9); 23-24.

พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส (นิธิบุณยากร). (มกราคม-มิถุนายน 2561). จักรวาลวิทยา. *วารสารไทยคดีศึกษา*: 15 (1); 265.

พระครูสุตพัฒโนดม และคณะ. (มกราคม-มิถุนายน 2563). พุทธจักรวาลวิทยา : พระพุทธเจ้าจักรพรรดิแห่งจักรวาล. *วารสารพุทธศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่.* 11(1);284.

วิทยานิพนธ์ :

ธนพล จุลกะเศียน. (2561). การศึกษาและวิเคราะห์แนวคิดจักรวาลวิทยาของวรรณกรรมประเภทไตรภูมิเพื่อสร้างสรรค์ผลงานวิจัยร่วมสมัย. *รายงานกาววิจัย.* มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.

พระครูสิริรัตนานุวัตร. (2561). การพัฒนาภูมิสถาปัตยกรรมของวัดตามหลักจักรวาลวิทยา. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.* วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สโรชา โกมะหะวงศ์.(2555). การแข่งขันทางด้านเทคโนโลยีอวกาศระหว่างสหภาพโซเวียตและสหรัฐอเมริกาในช่วงปี ค.ศ. 1975-1957. *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขารัสเซียศึกษา.* คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ :

ไทยรัฐออนไลน์. 2565. [ออนไลน์]. *มนุษย์ต่างดาว: มิตรหรือศัตรู?.* (สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม 2566). แหล่งข้อมูล. www.thairath.co.th.

พระมหาสมชาย ฐานวุฑโฒ. 2566. [ออนไลน์]. *มนุษย์ต่างดาว มนุษย์ต่างดาวมีจริงหรือไม่.* (สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม 2566). *แหล่งข้อมูล:* www.dmc.tv.

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี.2566.[ออนไลน์]. *สิ่งมีชีวิตนอกโลก.* (สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม 2566). แหล่งข้อมูล: www. th.wikipedia.

Amarintv. 2565. [ออนไลน์]. *UFO โผล่เตือนภัยพิบัติ.* (สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม 2566) แหล่งข้อมูล: www. amarintv.com/news.

MUSEUMS OF NSM *พิพิธภัณฑ์ของ องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ. 2564.* [ออนไลน์]. *มนุษย์ต่างดาว (Alien).* (สืบค้น 19 มกราคม 2566). แหล่งข้อมูล: https://web2.nsm.or.th.

Nationtv. 2565.[ออนไลน์]. *วันนี้ในอดีต. 8 กรกฎาคม" นสพ.นำเสนอข่าว "ยูเอฟโอ" ตกที่รอสเวลล์.* (สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม 2566). แหล่งข้อมูล: www.nationtv.

Springnews, 2022. [ออนไลน์]. *สภาคองเกรส เรียกเพนตากอนเปิดเผยข้อมูล UFO.* (สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม 2566). แหล่งข้อมูล: www.springnews.co.th.

The MATTER Team. **2023.** [ออนไลน์]. *เพนตากอนปล่อยรายงานการพบเห็นยูเอฟโอฉบับปี 2022 ระบุมี 171เคสที่ตอบไม่ได้ว่าคืออะไร.* (สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม 2566). แหล่งข้อมูล: www. thematter.com.

Workpoint TODAY. 2562. [ออนไลน์]. *กองทัพเรือสหรัฐฯ ยืนยัน คลิปนักบินพบวัตถุบินได้ที่ระบุเอกลักษณ์ไม่ได้ (UFO) เป็นของจริง.* (สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม 2566). แหล่งข้อมูล:www.workpointtoday.com.